

Branko Starc

REQUIEM

*Missa pro defunctis
za soliste, zbor i orgulje
svjetska praizvedba*

MJEŠOVITI PJEVAČKI ZBOR „INA“

Dirigent: BOJAN POGRMILOVIĆ

Requiem

Missa pro defunctis

I. INTROITUS

Requiem aeternam (proprium missae) – Chorus 1

II.

Kyrie eleison (ordinarium missae) – Femina/Vir 11

III. SEQUENTIA

Dies irae (proprium missae) – Chorus 15

Tuba mirum (proprium missae) – Angelus/Chorus 21

Recordare (proprium missae) – Femina/Vir/Chorus 23

Confutatis (proprium missae) – Chorus 27

Lacrimosa (proprium missae) – Angelus 32

IV. OFFERTORIUM

Domine Iesu Christe (proprium missae) – Chorus 35

Hostias (proprium missae) – Femina/Vir/Chorus 41

V.

Sanctus (ordinarium missae) – Chorus 45

VI.

Agnus Dei (ordinarium missae) – Chorus 51

VII. COMMUNIO

Lux aeterna (proprium missae) – Angelus/Femina/Vir/Chorus 56

Soloists:

Angelus /andeo	Rujana Lakotić, sopran
Femina /žena	Valentina Đuka, sopran
Vir /muškarac	Ivan Sedak-Benčić, tenor

Orgulje: Đorđe Manojlović

Naputak

Tijekom povijesti bilo je mnoštvo znanih i neznanih junaka, boraca i političkih aktivista koji su žrtvovali svoju sudbinu i svoj život za dobrobit hrvatskoga naroda. Također je bilo onih koji su bili proganjani, osuđeni, zatvarani, psiho-fizički mučeni te pogubljeni samo zato što su bili Hrvati. Ovaj je rekvijem posvećen svima koji su poginuli u borbama, koji su pogubljeni ili koji su na bilo koji drugi način smrtno nastradali za Hrvatsku. Također je posvećen onima koji su preživjeli strahote, ali koji su onda tragično skončali svoj život - zbog časti ili djelovanja posljedica tih strahota na njih, duševnih ili tjelesnih.

• Rekvijem jest misa za mrtve (*missa pro defunctis*) te se sastoji kako od stalnih djelova (*ordinarium missae*) tako i od promjenivih djelova (*proprium missae*). Rekvijem, kao religiozna ceremonija (liturgija), ne izražava prvenstveno tugu živih za pokojnima, nego njegova je poruka nadvladanje smrti kroz vjeru. Rekvijem počinje i završava sa zamolbom za mir duše, u očekivanju života nakon smrti u vječitom svjetlu Boga (*Lux aeterna*). Između toga je prikaz smrti, što je najviše izraženo u *Sekvenciji*. Ona na vrlo slikovit način govori o strahotama Sudnjega dana. Prema vjerovanju se tada uzdignu mrtvi kako bi odgovarali za svoja djela počinjena za života, te se ufaju u odlazak u raj.

Liturgijske funkcije djelova:

Introitus (ulaz)

- Zamolba za vječiti mir mrtvima, zazivanje Vječitog svjetla

Kyrie

- zamolba Bogu-Ocu i Bogu-Sinu za milosrđe

Sekvencija

- prikaz Sudnjega dana

Offertorium

- zamolba da se mrtve vodi u Vječito svjetlo; uvod za pripremu darova (pričest)

Sanctus

- Hvaljenje krasote Boga

Agnus Dei

- Zamolba za oprost grijeha i vječiti mir mrtvima

Communio

- Zamolba za vječiti mir mrtvima – zazivanje Vječitog svjetla (pričest)

Angelus (anđeo – visoki glas) nebeski glasnik koji zagovara, tumači te prenaša riječ i volju božju čovjeku.

Femina (žena – srednji/visoki glas) i **Vir** (muškarac - srednji/visoki glas) predstavljaju čovječanstvo.

Requiem aeternam – Početni je tonski rod dur, kao simbol života, koji se pretvori u istoimeni mol, kao simbol prestanka života.

Sequentia – Tekstualna cjelina, koja je razdjeljena u samostalne djelove. Svi su skladani u istom tonalitetu kako bi se postigla njihova idejna i čujna međusobna povezanost.

Dies irae – Gnjev božji je izražen u kromatici, a grijeh, koji ga čini gnjevnim, jest simboliziran odgovarajućom temom. Nasuprot toga je tema žrtve toga počinjenoga grijeha.

Domine Iesu Christe – A cappella ili uz orgulje.

Lux aeterna – Početni je tonski rod mol, kao simbol smrti, koji se pretvori u istoimeni dur, kao simbol Vječitog svjetla i zagrobnog života. Glazba je djelomice preuzeta iz *Requiem aeternam*, kako bi djelo bilo misaono i izričajno povezano te zaokruženo.

Trajanje: 40 minuta

Ćitati iz Mozartovog *Requiem*a preuzeti su u znak poštivanja skladatelja i njegovog veličanstvenog djela.

1. Requiem aeternam dona eis, Domine:
et lux perpetua luceat eis.
Te decet hymnus, Deus, in Sion,
et tibi reddetur votum in Jerusalem:
exaudi orationem meam,
ad te omnis caro veniet.
Requiem aeternam dona eis Domine
et lux perpetua luceat eis.

2. Kyrie, eleison.
Christe, eleison.
Kyrie, eleison.

3. Dies irae, dies illa
solvat saeculum in favilla:
Teste David cum Sibylla.
Quantus tremor est futurus,
quando iudex est venturus,
cuncta stricte discussurus!
Rex tremendae maiestatis,
qui salvandos salvas gratis:
Salva me, fons pietatis.

4. Tuba mirum spargens sonum
per sepulcra regionum
coget omnes ante thronum.
Mors stupebit et natura,
cum resurget creatura,
iudicanti responsura.
Liber scriptus proferetur,
in quo totum continetur,
unde mundus iudicetur.
Iudex ergo cum sedebit,
quidquid latet apparebit:
Nil inultum remanebit.

5. Recordare Iesu pie,
quod sum causa tuae viae:
ne me perdas illa die.
Quaerens me, sedisti lassus,
redemisti crucem passus:
tantus labor non sit cassus.
Iuste iudex ultionis,
donum fac remissionis,
ante diem rationis.

Pokoj vječni daruj njima, Gospodine:
i svjetlost vječna svijetlila njima.
Tebi pripada hvalospjev, Bože, u Zionu,
i tebi će biti ispunjen zavjet u Jeruzalemu:
Usliši molitvu moju,
tebi će doći svo meso.
Pokoj vječni daruj njima, Gospodine:
i svjetlost vječna svijetlila njima.

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.

U dan onaj, u dan gnijeva
ognjem svijet će sav da sijeva;
sa Sibilom David pjeva.
Kolik strah će na sve pasti.
kada Sudac s višnjom vlasti
dođe pretrest ljudske strasti!
Kralju strašne veličine,
dajuć spas k'o dar s visine
spasi mene pun miline.

S trublje čudan zvuk romoni,
u sva groblja budeć roni
i pred prijesto mrtve goni.
Smrt i narav zadivljene
motre ljude oživljene
na sud Božji sakupljene.
Otvara se knjiga jada,
knjiga grješna ljudskog rada,
što će vagnut biti sada.
Kada Sudac sudit stane,
sve će tajne biti znane,
sve grijehote pokarane.

Sjeti se, o Spase mio,
da si za me putnik bio,
ne daj mi u paklu dio.
Ištući me trudan hoda,
spasenje mi križem poda,
zar da bude to bez ploda?
Višnji Suče, pravdo stroga,
sagrješenja prosti mnoga
prije dana osvetnoga.

6. Confutatis maledictis,
flammis acribus addictis,
voca me cum benedictis.

Kad potreseš grešnim svijetom,
Plamenu ga predaš kletom,
Zovni mene s vojskom svetom.

7. Lacrimosa dies illa,
qua resurget ex favilla
iudicandus homo reus.
Huic ergo parce Deus.
Pie Iesu Domine,
dona eis requiem. Amen.

Avaj dana suza, straha
kada grešni stvor iz praha
pođe k sudu posljednjemu.
slatki Spase, prosti njemu.
milo duše pogledaj,
pokoj vječni njima daj. Amen.

8. Domine Iesu Christe, Rex gloriae,
libera animas omnium fidelium defunctorum
de poenis inferni, et de profundo lacu.
Libera eas de ore leonis,
ne absorbeat eas tartarus,
ne cadant in obscurum;
sed signifer sanctus Michael
repraesentet eas in lucem sanctam;
quam olim Abrahæ promisisti, et semini eius.

Gospodine Isuse Kriste, Kralju slave,
oslobodi duše svih vjernih mrtvih
od kazni pakla i od dubokoga jezera.
Oslobodi ih od usta lava,
neka ih ne proždre Tartar (pakao),
neka ne padnu u tamu,
neka ih stjegonoša sveti Mihael
pokaže u svetom svjetlu
koje si jednom obećao Abrahamu i sjemenu njegovu

9. Hostias et preces tibi, Domine, laudis offerimus:
tu suscipe pro animabus illis,
quarum hodie memoriam facimus.
Fac eas, Domine, de morte transire ad vitam,
quam olim Abrahæ promisisti, et semini eius.

Žrtve i molitve tebi, Gospodine, s hvalama nudimo:
ti prihvati za duše njihove,
kojih se danas sjećamo.
Učini da oni, Gospodine, prijeđu iz smrti u život,
koji si jednom obećao Abrahamu i sjemenu njegovu.

10. Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt coeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.
Benedictus qui venit in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

Svet, svet, svet Gospodin Bog Sabaot.
Puna su nebesa i zemlja tvoje slave.
Hosana u visini.
Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje.
Hosana u visini.

11. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem sempiternam.

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehе svijeta,
daruj im mir.
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehе svijeta,
daruj im vječiti mir.

12. Lux aeterna luceat eis, Domine,
cum Sanctis tuis in aeternum, quia pius es.
Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.

Svjetlost vječna svijetlila njima, Gospodine,
sa svetima tvojim u vijeke jer si milosrdan.
Pokoj vječni daruj njima, Gospodine,
i svjetlost vječna svijetlila njima.

Branko Starc je skladatelj, dirigent te učitelj glasa. Sklada od najranije mladosti, a do sada je napisao više od 400 vokalnih i instrumentalnih skladbi. Djela mu se izvode širom svijeta. Profesionalni je zborovođa, a na *Umjetničkoj akademiji sveučilišta u Splitu* predavao je 15 godina. Drži predavanja, seminare i majstorske razrede širom svijeta za zborovođe, pjevače i skladatelje. Član je ocjenjivačkih odbora za instrumentalna i zbarska natjecanja u Hrvatskoj i inozemstvu - do sada preko od 100 puta u više od 30 zemalja. Također je veliki dio svog fonopedagoškoga rada posvetio rehabilitaciji glasa. Područje njegovog posebnog zanimanja jesu teorija i praksa ljudskoga glasa, koje znanstveno-pedagoški istražuje te o tome objavljuje radove. Za svoj skladateljski i dirigentski rad primio je više od 20 raznih nagrada, između ostalog i sedam *Porina*, a u Češkoj mu je dodjeljena *Nagrada za doprinos međunarodnom razvoju zbarske glazbe*. Naveden je u publikaciji *Who Is Who In Choral Music?*. Obnaša funkciju predsjednika *Hrvatske udruge zborovođa*.

Rujana Lakotić (14,5 g.) 8. je razred OŠ Dobriša Cesarić i 6r niže u Glazbenoj školi Franje Kuhača u Osijeku gdje pohađa predmet klarinet. Pored toga pjeva u komornom sastavu glazbene škole pod mentorstvom prof. Ivančice Hinek. Klasičnu tehniku pjevanja usavršava s Bojanom Pogrmilovićem. Također pjeva u rock bendu Uholaže iz Osijeka.

Valentina Đuka, sopran rođena 2004. g. u Zagrebu. Upisuje Glazbenu školu Vatroslava Lisinskog 2018. g., smjer Solo pjevanje. Ključan profesor u pjevačkom razvoju za vrijeme srednje glazbene škole jest prof. Bojan Pogrmilović, kod kojega je redovito godinama privatno pohađala satove pjevanja. Osvaja 1. nagrade na pjevačkim natjecanjima Vox i Lav Mirski. 2023. g. upisuje Pjevanje na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u klasi prof. Martine Gojčete Silić. Na prijemnom ispitu je bila prvoplasirana. U 1. godini studija ističe se sudjelovanje na masterclassu Béle Mavráka, kao i uloga u godišnjem opernom projektu Muzičke akademije (T. Uhlik, Postolar i vrag, 2. vražica). Aktivno je uključena i u druge projekte i nastupe na Muzičkoj akademiji.

Ivan Sedak-Benčić rođen je 17. 07. 1988. g. u Zagrebu. Nakon završene srednje strukovne škole u Samoboru, upisuje Fakultet strojarstva i brodogradnje gdje stječe zvanje magistra inženjera strojarstva 2014. g. Usporedno upisuje osnovnu glazbenu školu Ferdo Livadić u Samoboru te završava srednjoškolsko obrazovanje u istoj glazbenoj školi s glavnim predmetom solo pjevanje u klasi prof. Branke Cvetković. Trenutno usavršava pjevanje kod prof. Bojana Pogrmilovića.

Đorđe Manojlović rođen je u Drnišu 1960.god. gdje je stekao osnovno glazbeno obrazovanje. U Šibeniku i Drnišu je maturirao, a diplomirao je klavir 1983. g. na Muzičkoj Akademiji u Zagrebu u klasi prof. Elle Kovačić Murai te se usavršavao na konzervatoriju „Franz Schubert“ u Beču. Uz solističke nastupe surađivao je s glazbenicima gudačima, puhačima, opernim solistima, dramskim umjetnicima, plesnim pedagogima i koreografima, dirigentima te pjevačkim zborovima. Posebno ističe i višegodišnju suradnju sa mješovitim pjevačkim zborom „INA“ i maestrom Bojanom Pogrmilovićem. Član je Hrvatskog društva glazbenih umjetnika, Orkestra „Musica Camerata“, Maribor (Slovenija), te je surađivao i s Gradskim kazalištem „Komedijska“, HNK, Dramskim kazalištem „Gavella“, Centrom za kulturu Novi Zagreb, Akademijom dramske umjetnosti i drugima. Zaposlen je u Školi suvremenog plesa Ane Maletić u Zagrebu kao profesor klavira i korepetitor.

MJEŠOVITI PJEVAČKI ZBOR „INA“ osnovan je 1976. godine. Nastupa u Hrvatskoj i inozemstvu (Italija, Češka, Slovačka, Slovenija, Kanada, Poljska, Austrija, Mađarska, Francuska, Latvija), samostalno i u suradnji s profesionalnim ansamblima (Zagrebačka filharmonija, Hrvatski komorni orkestar, Gudački komorni orkestar iz Českog Krumlova, sastav Flamenco Company svjetski poznatog španjolskog gitarista i skladatelja Paca Peñe, i dr.). Repertoar Zbora čine duhovne skladbe, zbarske obrade hrvatskog i svjetskog folklor, a često se izvode i obrade zabavnoglasbenih evergreena. Posebno atraktivan je božićni program. Od dolaska sadašnjeg dirigenta Bojana Pogrmilovića 1988. Zbor je izveo preko 400 naslova, od čega četrdesetak višestavačnih djela. 1997. i 1998. godine Zbor je osvojio prve nagrade na Natjecanju zborova u Zagrebu, a 2000. godine nagradu za najbolju interpretaciju na Festivalu duhovne glazbe „CRO Patria“ u Splitu. 2003. godine Zbor je dobio nagradu za najbolju interpretaciju zadane skladbe na Festivalu zborova grada Zagreba. Na Međunarodnom natjecanju božićnih i adventskih pjesama „Petr Eben“ u Pragu 2004. godine svrstan je u srebrnu kategoriju kao i na Međunarodnom natjecanju u Ohridu 2013. godine. Zbor je do sada snimio sedam nosača zvuka - kasetu „Misa a la chilena“, te CD-e: „Voda zvira“, „Folklor u zbarskoj glazbi“, „Radost svijetu“ s božićnim programom, CD na čijem se repertoaru nalaze dva velika djela Johna Ruttera (Requiem i Gloria), te CD s djelom Ljube Stipišića Delmate „Postaje križne puka našega“ i „Folklor u zbarskoj glazbi 2“. CD „Voda zvira“ je 1999. godine bio nominiran za prestižnu hrvatsku diskografsku nagradu „Porin“. Na posljednjim zbarskim igrama u Rigi na kojem je sudjelovalo više od 200 zborova iz cijelog svijeta Zbor je u najvišoj razini natjecanja (Grand prix of nations) osvojio dvije srebrne medalje i to u klasičnoj i folklornoj kategoriji.

BOJAN POGRMILOVIĆ, dirigent, solo pjevač i vokalni pedagog. Diplomirao je solo pjevanje na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Deset godina bio je glazbeni voditelj Ansambla narodnih plesova i pjesama Hrvatske „Lado“, a 20 godina predavao je solo pjevanje na Glazbenoj školi Vatroslava Lisinskog. Kao voditelj dalmatinskih klapa „Mareta“, „Cesarice“ i „Gajeta“ osvojio je brojne nagrade na Festivalu dalmatinskih klapa u Omišu i međunarodnom festivalu zborova u Veroni, a njegovi učenici solo pjevanja osvajali su nagrade na domaćim i međunarodnim natjecanjima. Član je žirija domaćih i međunarodnih natjecanja zborova i često član žirija Festivala dalmatinskih klapa u Omišu. Od 1988. vodi mješoviti pjevački zbor „INA“, koji je pod njegovim ravnanjem dosegnuo sadašnju visoku razinu. Dvije godine dirigirao je mješovitim pjevačkim zborom iz Verone sastavljenim od članova 15 zborova Udruženja zborova Grada (AGC Verona). Od 2003. do 2011. Vodio je Vokalni ansambl „Samoborke“ s kojim je osvojio Zlatnu plaketu i naziv pobjednika Folklorne kategorije na natjecanju zborova „Praga cantat“. Ravnao je i gudačkim orkestrom iz Českog Krumlova, Hrvatskim komornim orkestrom, te Zagrebačkom filharmonijom. Kao solist i sa svim svojim ansamblima realizirao je tridesetak nosača zvuka. Jedan je od šestoro Hrvata uvrštenih u ediciju „Who is who in choral music?“. Prije odlaska u mirovnu ponovo je, od 2018 do 2022, bio dirigent-glazbeni voditelj Ansambla „LADO“.

Nastupe Mješovitog pjevačkog zbora „INA“ podržavaju:

INA - Industrija nafte d.d.

Grad Zagreb

